

ЗАШТО САМ ОПТИМИСТА?
Интервју: Александар Прибић,
в. д. директора ЈКП „Новосадска топлана“

Оснивач и издавач:

ЈКП „Новосадска топлана“

Владимира Николића 1, Нови Сад

Директор

Александар Прибић

Главни и одговорни уредник

Славољуб Арсенијевић

Заменик главног

и одговорног уредника

Виолета Петровић-Тасић

Лектура и коректура

Виолета Петровић-Тасић

Телефони

Централа: 021/4881-101

Сектор за односе с јавношћу: 021/4881-291

E-mail: toplana@nstoplana.rs

CIP - Каталогизација у публикацији

Библиотека Матице српске, Нови Сад

658 (497.113) (085.3)

ТОП новости : информативне новине
Новосадске топлане

/ уредник Славољуб Арсенијевић. - 2006.
бр. 1 (јул) -

. - Нови Сад : ЈКП Новосадска топлана,
2006-. - 30 cm

Тромесечно

ISSN 1452-5879

COBISS.SR-ID 214548999

САДРЖАЈ:

- 3 Зашто сам оптимиста?
- 7 Новосадска топлана прославила педесет једну годину рада
- 9 Разменом искустава до решења проблема у топланама
- 10 Ненаплативост потраживања велики проблем
- 12 План инвестиција Новосадске топлане за 2013. годину
- 13 Од финансирања зависе инвестиције
- 15 Иновативне технологије за чисту енергију
- 18 Динамика, комуникација и стручност
- 20 На терену се познају Топланци
- 22 Одлазак у пензију живе легенде Топлане
- 25 Термоелектрана-топлана „Шпителау“ - извор инспирације

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
НОВОСАДСКА ТОПЛАНА

Аутори текстова: Соња Продановић-Месарош, Виолета Петровић-Тасић,
Дијана Плицина, Ивана Станимировић, Паулина Марјановић, Душан
Мацура

Александар Прибић, в. д. директора ЈКП „Новосадска топлана“

ЗАШТО САМ ОПТИМИСТА?

СВЕ ЈЕ РЕШИВО АКО СЕ НА ПРАВИ НАЧИН
ПРИСТУПИ ПРОБЛЕМИМА

Александар Прибић је за в. д. директора ЈКП „Новосадска топлана“ постављен у јулу месецу. Пре него што га је Скупштина града Новог Сада именовала за вршиоца дужности директора, био је директор „Новотранса“. У његовој биографији је забележено да је радио и био руководилац у „Узору“, „Стотексу“ и Индустрији меса „Матијевић“. У Топлани су га дочекала велика дуговања и финансијске потешкоће, али каже да је дошао са намером да остане и уради најбоље што може да Предузеће „врати на ноге“, да је оптимиста и да је све решиво ако се на прави начин приступи проблемима.

- Финансијска ситуација у Топлани није ништа другачија него у осталим јавним предузећима чији је оснивач Град. Затечено финансијско стање је веома сложено, јер дуговања доста премашују потраживања, тако да се поставља питање ликвидности. Ипак, оптимиста сам по природи и очекујем да ћемо успешно одговорити на све изазове с којима смо суочени.

Зашто сам оптимиста? Пажљивом анализом постојећих проблема, репрограмирањем обавеза по основу кредита и дуга за енергенте, уз побољшање наплате, па можда на крају и измене и приближавања цена реалним, ми бисмо у одређеном периоду могли да функционишемо неоптерећено, а да у исто време започнемо реализацију инвестиција. Реално, то је једина могућност и једини пут који нас може водити ка бољитку, с обзиром на то да Топлана последњих година није добијала субвенције од Града, нити донације од било кога. Уколико нам је одређена реализација битних инвестиција из сопствених средстава која немамо или су минимална, неминовно долази до неликвидности. У таквој ситуацији смо принуђени да подижемо кредите са неповољним каматама за неопходне инвестиције и измирење обавеза према добављачу енергената, док са друге стране имамо велика потраживања од потрошача за испоручену топлотну енергију, због чега ми улазимо у дугове и подижемо кредите, о којима је мало пре било речи.

да се велики део дуговања према Топлани никад не наплати, јер су фирме ликвидирале и једноставно не постоје више као потрошачи. С друге стране, ми смо више пута апеловали путем средстава јавног информисања на потрошаче да измирују своје обавезе како бисмо могли да обезбедимо довољну количину енергената, јер Топлана највише обавеза има управо према ЈП „Србијагас“ и Термоелектрани-топлани. На првом месту је апел. Затим следе тужбе, активирање меница пословних потрошача и на крају, оно што је најнепопуларније, искључење са система. То су расположиви, законски елементи. Не можемо примењивати неке драстичније мере. У циљу боље наплате смо већ предузели одређене активности и очекујемо да ће у наредном периоду дати праве резултате.

Економисти нам предвиђају још тежу годину. У којој мери ће се то одразити на пословање Топлане?

- Економска ситуација у земљи се рефлектује на пословање Топлане. Верујем да један део грађана не може да плати рачуне, јер економски колапс неминовно доводи до кризе, и друштвене и личне, и на крају крајева и до моралне кризе. Постоје две групе људи – они који желе да плате а не могу, и они који једноставно неће да плате и користе благодети које нуди систем. Зато ћемо сигурно апеловати на грађане

Прелазак на нови систем наплате

У потпуности подржавам прелазак на нови систем обрачуна и наплате грејања према потрошњи. Прелазак на нови систем обрачуна трошкова за грејање захтева озбиљне припреме од стране Града, Топлане и корисника, а ми желимо да томе приступимо одговорно и обавимо све неопходне припреме. У сваком случају, прелазак на нови систем обрачуна и наплате је у плану за наредни период.

Пажљивим приступом руководства Топлане пословању проблеми се могу решити. Не сме се дозволити, не само у Топлани него у целом систему привреде, да систем престане да функционише. То су неекономске мере. Само предузимањем исправних економских мера може се ићи напред. Наравно, штедња је једна од мера. На крају, ту је и огроман капитал Топлане - људски ресурси који су недовољно искоришћени. У свим службама Топлане раде врло квалитетни људи и на њих ћемо се ослонити у будуће, објашњава за Топ новости Александар Прибић.

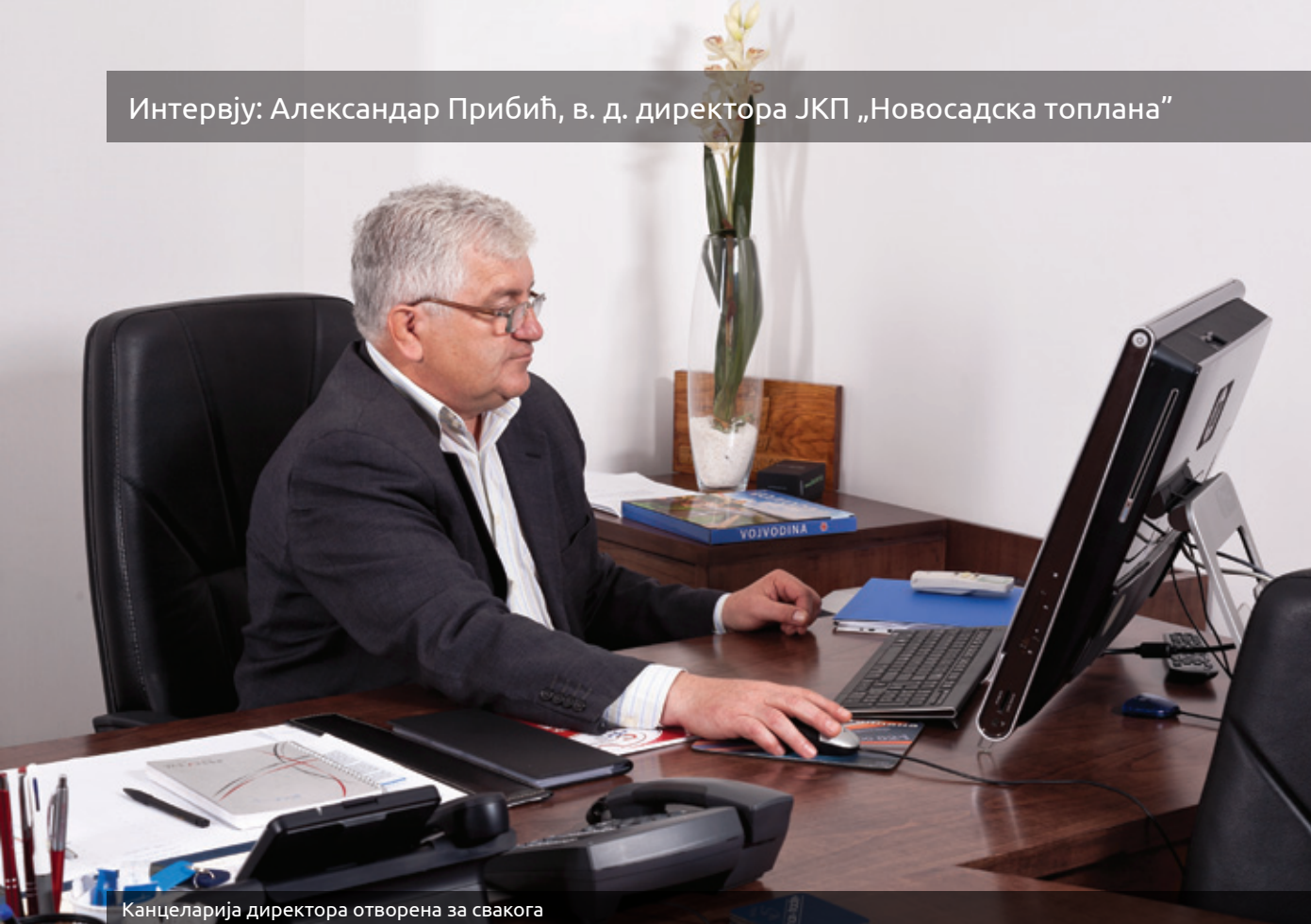
Низак степен наплате представља велики проблем Топлане, на који начин планирате да повећате степен наплате?

- Константан проблем у свим јавним предузећима је ненаплативост потраживања. Постоји реалан изглед

и цело друштво и учинити све да подигнемо њихову свест о томе у којој мери је редовно плаћање рачуна за грејање значајно за неометано функционисање система даљинског грејања. Покушаћемо да објаснимо да се социјални проблеми решавају на други начин, а не на штету Топлане или других јавних градских предузећа. Постоје друге институције система које то решавају, а наша обавеза је да пружамо квалитетну услугу уз реалну надокнаду.

Какви су планови у наредном периоду када су у питању инвестиције? Где ће Топлана највише улагати?

- Као и сваке године и наредне ћемо реконструисати један део вреловодне мреже где се покаже да је реконструкција најнеопходнија. Реконструкције се изводе на деловима вреловодне мреже на

Канцеларија директора отворена за свакога

којима су уочени највећи губици на мрежи, где је у питању мрежа са старом изолацијом. Осим тога, у наредној години акценат инвестиција Топлане ће бити на аутоматизацији, модернизацији и припреми подстанца за нови систем обрачуна и наплате грејања по утрошку. То се од нас и захтева и препорука је Европске уније. Такође, улазимо у програм KfW 4. Ради се о пројекту Министарства енергетике у који је, као потписник споразума, укључен и Град Нови Сад. Вредност пројекта је 11 милиона евра и он подразумева три значајне и велике инвестиције у наредне три године. Тако ћемо већ наредне године на Топлани „Север“ старе котлове заменити једним новим од 58 MW. Друга инвестиција је реконструкција Топлане „Исток“, коју планирамо да урадимо 2014. године. Овај пројекат ћемо завршити 2015. године са трећом и веома значајном инвестицијом - изградњом когенеративног постројења на Топлани „Запад“, електричне снаге око 10 MW и топлотне снаге око 10 MW. Когенеративно постројење треба да обезбеди упоредну производњу топлотне и електричне енергије и оно представља, по мишљењу стручњака, будућност не само наше топлане, него уопште свих топлана у Србији. Изградњом когенеративног постројења ми ћемо добити мини термоелектрану-топлану. Топлана би на тај начин могла да пређе у профитабилну фирму, јер би произвођила и електричну енергију и тако добијала нуспроизвод који би пласирала на тржиште по економској цени. Била би енергетски независна. Управо зато су когенеративна постројења будућност свих топлана.

Стручњаци сматрају да је когенеративно постројење исплативо за неколико година и након тога доноси профит, за разлику од наших постројења која нису профитабилна, него су само сервис за пружање услуга, које се тешко наплаћују.

Са аутоматизацијом подстанца, изградњом когенеративних постројења и могућношћу производње електричне енергије упоредо са топлотном енергијом, као и коришћењем биомасе, Топлана ће у не тако далекој будућности бити врло интересантна, наравно, уз примену законских прописа у грађевинарству приликом изградње зграда, односно примену прописа изолације на зградама по свим стандардима Европске уније.

Хоће ли и Топлана узети учешће у подизању свести грађана о посматрању енергије као ресурса који се троши и који има своју вредност?

- Сигурно да хоћемо. То је задатак Сектора за односе с јавношћу који ће осмислити на који начин и како код наших потрошача подизати свест о енергетској ефикасности. Све досадашње активности у Топлани на ту тему су биле врло добро осмишљене и тако ћемо наставити да радимо и у будућности. Ми смо на услузи грађанима да их едукујемо, учимо како да не расипају енергију, како да изолују свој простор, како да уштеде на трошковима за грејање итд. И, наравно, осим што ћемо радити на подизању свести грађана о енергетској ефикасности, треба све више да размишљамо и о обновљивим изворима енергије.

Које су Ваше личне амбиције у Топлани?

- Моје личне амбиције су, пре свега, да останем овде наредне четири године, што не зависи само од мене, него и од оних који су ме именovali. Али ако останем, желим да подигнем свест грађана о неопходности коректног односа према Топлани у том смислу да потрошач услугу коју користи мора и да плати. Друго, да подигнем свест људи у Топлани о томе да се према фирми односе као према својој кући. Имам утисак да се један део запослених, који су се на разновразне

- На самом доласку у Топлану рекао сам себи: „Дошао сам да останем“. Када се запослите у фирми у којој не знате никога и у којој људи раде заједно већ годинама, морате учинити први корак. То се и на мене односило, јер сам за запослене у Топлани био „дођош“ и требало је да се уклопим у средину. Нисам могао очекивати да се средина уклапа према мени, јер овде ипак постоји један врло добро организован систем рада. С друге стране, ако не упознате људе с којима треба да сарађујете, не можете знати какви су, који су њихови проблеми, која су њихова радовања... Нисам тип

Домаћински однос према послу

Запослени би требало да имају искључиво домаћински однос према Предузећу и да га доживљавају као своју кућу. Однос према фирми која им обезбеђује егзистенцију мора се у извесном смислу мењати. Не мислим да је на ниском нивоу, али увек може боље. На пример, ако сте запослени у приватној фирми, све што је било јуче, данас више не важи. Сваки следећи дан је нови изазов, на који се мора одговорити боље и квалитетније.

начине запослили у Топлани, не посвећује довољно Предузећу. Покушавам да сагледам Предузеће из другог угла - шта бих радио да је моје приватно власништво? Радио бих исто што и сада радим. Такав однос према свом радном месту треба да има сваки запослени да би сачувао радно место које му обезбеђује егзистенцију.

Одмах по доласку Ви сте оставили утисак „нетипичног директора“. Обилазите канцеларије, причате са запосленима на тераси на паузи, примате запослене редовно на разговор... Прилично непосредна комуникација за некога ко је директор?

руководиоца који се отуђује од људи, него, напротив, онај који се њима приближава. Управо зато увек кажем да ако неко не може са мнош, проблем је у њему, а не у мени. Сматрам да сам довољно комуникативан и не постоји нико коме нисам изашао у сусрет и нико од запослених кога нисам примио у своју канцеларију. Са неким сам причао, неким сам дао савет, а од неких сам и примио савет. Да бисте упознали фирму у коју сте дошли, морате упознати људе који ту раде. А какви су људи, најбоље се види кроз разговор и дружење с њима. Једино тако могу реално да сагледам шта могу да учиним, а шта не могу.

Да ли планирате неке промене и на чему ће се оне, ако их буде, базирати?

- Све што је добро и функционално у досадашњем раду не намеравам да мењам. Зашто бих? Ако је дошао нови директор, не мора све да се мења. Али није лоше људе који су дуго на неким местима преместити на друго место. Једноставно, таква промена утиче позитивно на запослене, јер их подстиче да дају још више од себе. По правилу, кад имате доброг радника и када га унапредите, произведете га у нерадника. То је тако у свим фирмама. Изузетно добар радник уместо да буде стимулисан већом платом, он буде постављен за шефа уз мало већу плату и када се нађе на тој позицији, постане нерадник. То је промашај система. Ако доброг монтера који се залаже далеко више од незаинтересованог колеге, на основу његовог труда и залагања, поставите за шефа, не мора да значи да сте добили доброг шефа. Не мора увек добар радник бити и добар шеф.

Дружење у слободно време

Разговор водила: Соња Продановић-Месарош

Педесет први рођендан Новосадске топлане

Честитка градоначелника Новог Сада Милоша Вучевића

НОВОСАДСКА ТОПЛАНА ПРОСЛАВИЛА
ПЕДЕСЕТ ЈЕДНУ ГОДИНУ РАДА

Упркос текућим проблемима, Новосадска топлана је већ крајем септембра била спремна за почетак грејне сезоне захваљујући, пре свега, стручном и искусном кадру.

На прослави педесет једне године постојања и рада Новосадске топлане градоначелник Новог Сада је колектив Предузећа, високе званичнике из Града и остале госте подсетио на тежак положај у ком се налази Топлана и дао обећање да ће Град пружити сву подршку како би она далеко успешније пословала.

- Новосадска топлана је јавно комунално предузеће које се налази у нимало лагодној позицији и Град Нови Сад је свестан тога. Оно што могу да вам чврсто обећам је то да Град Нови Сад неће дозволити да остане без топлане, да престане да ради једно од кључних јавних

комуналних предузећа, изјавио је у поздравном говору градоначелник Новог Сада **Милош Вучевић** на свечаности поводом обележавања Дана Топлане.

- Уважавајући све отежавајуће околности које сте наследили и које су настајале годинама, деценијама, грешке које су се понављале; и сада да се не враћамо далеко у прошлост, дајем вам гаранције да ће Град Нови Сад пружити сву подршку у складу са законом, у складу са Статутом Града, у складу са политиком коју води градоначелник и Градско веће, нова скупштинска већина да ЈКП „Новосадска топлана“ далеко боље, далеко успешније послује. Исто тако, од генералног директора и менаџмента

Педесет први рођендан Новосадске топлане

Пријем гостију

Додела захвалница

и свих запослених у Јавном комуналном предузећу „Новосадска топлана“ очекујемо много бољу пословну политику него што је била претходних година и деценија, много рационалније трошење средстава, много економичније пословање и да осетимо и видимо прве резултате већ веома брзо. Убеђен сам да ћемо у заједничкој сарадњи Града и Новосадске топлане остварити оно што Новосађани очекују - да ћемо имати добро грејање у наредној зими, рекао је градоначелник Милош Вучевић присутнима изразивши уверење да ће све добро функционисати.

- Топлана се у протеклих пола века развијала успешно одолевајући разним искушењима која су носиле године иза нас, па и ових последњих неколико обележених економском кризом и веома тешком ситуацијом уградском комуналном систему. Данас она представља савремено предузеће у сталном технолошком успону, које у пословању примењује европске стандарде и у свом сегменту делатности не заостаје ни за развијенијима. Зато се и у годинама које долазе водимо циљевима који су тренд и у свету – максимална енергетска ефикасност, очување животне средине и коришћење обновљивих извора енергије.

Квалитет је у људима

Највећи капитал Топлане су људски ресурси. У Топлану сам дошао пре неколико месеци и један од првих утисака који сам стекао, када сам се мало боље упознао са људима, јесте да ми имамо довољно квалитетних људи у свим сегментима пословања, рекао је у поздравном говору в. д. директора Новосадске топлане Александар Прибић.

Након што се осврнуо на изазове којима је Топлана успешно одолевала годинама и деценијама на свом развојном путу, в. д. директора Новосадске топлане Александар Прибић је оценио да она данас у својој области пословања не заостаје за топланама економски далеко развијенијих земаља.

Колектив чине стручни и искусни људи који вредно и одговорно раде свој посао, одани радници који су у нашем колективу запослени десет, двадесет, тридесет и више година. Нажалост, неки нису довољно професионално искоришћени и није им дата прилика да се докажу, али то ћемо исправити, јер у наредном периоду желим да што боље искористим наше људске ресурсе, нагласио је Прибић.

Подношењем „извештаја“ градоначелнику: Господине градоначелниче, Новосадска топлана је технички спремна за наредну грејну сезону захваљујући управо овим људима овде, в. д. директора Топлане је завршио обраћање присутнима, након чега је уследило уручење захвалница овогодишњим јубиларцима за деценије оданости Предузећу.

Ретроспектива

РАЗМЕНОМ ИСКУСТАВА ДО РЕШЕЊА ПРОБЛЕМА У ТОПЛАНАМА

Набавка енергената и проблеми са дуговањима неизоставне су теме свих топлана у Србији пред почетак грејне сезоне.

Пословно удружење „Топлане Србије“ одржало је XI седницу Скупштине, по обичају на самом почетку актуелне грејне сезоне. У месту Брзећа, у подножју Копаоника, окупили су се представници 43 топлане градова Србије, а Новосадску топлану представљао је в. д. директора Александар Прибић.

Скупштини је председавао Дејан Стојановић, председник Управног одбора Удружења, а централна тема била је набавка мазута. Председавајући је нагласио да претходна дуговања за мазут, која постоје код готово свих топлана, морају бити измиренa без изузетка,

односно да ниједан дуг неће бити опроштен. Нове количине тог енергента биће оперативне у првој декади децембра месеца текуће године. Тендером је договорена количина од 20.000 тона која ће пропорционално бити распоређена према свакој топлани. Све евентуалне додатне испоруке мазута зависиће од поштовања динамике измирења старих обавеза топлана према Робним резервама.

Учесници Скупштине су имали прилику да се информишу, осим о питањима снабдевања енергентима, и о политици цена грејања као и искуствима репрограмирања дуговања топлана из претходне грејне сезоне. На седници је в. д. директора Александар Прибић искористио прилику да изнесе незавидну финансијску ситуацију Предузећа и да се са колегама из других топлана консултује о могућностима изласка из оваквог стања.

Први резултати закључака Скупштине анализирани су почетком текуће грејне сезоне на 23. седници Управног одбора Удружења „Топлане Србије“ у Бањи Ковиљачи, којој је такође председавао Дејан Стојановић. На седници је учешће узело 15 представника топлана, међу којима је била и Новосадска топлана. Присутни су оценили ток почетка грејне сезоне и могуће проблеме у даљем раду. Речи је, такође, било о расподели претходно утврђених количина мазута из робних резерви, а присутни чланови разматрали су и предлоге решења представника топлана из Шапца, Крагујевца и Новог Сада у вези с нагомиланим дуговањима за гас.

Представници Пословног удружења „Топлане Србије“ се састају редовно пред почетак и по завршетку грејне сезоне како би разменили искуства и нова сазнања из области даљинског грејања, унапредили међусобну сарадњу, усагласили планове рада топлана ради размене стручних искустава, као и заједничког наступа према министарствима, коморама, удружењима и другим институцијама.

Ивана Станимировић

Топлане Србије

Новосадска топлана технички спремна

Велико интересовање новинара за конференцију Новосадске топлане

НЕНАПЛАТИВОСТ ПОТРАЖИВАЊА ВЕЛИКИ ПРОБЛЕМ

Упркос тешкој финансијској ситуацији, Новосадска топлана је завршила планиране инвестиције, припремила систем за грејну сезону, а константно се ради на решавању обезбеђивања енергената.

Један од наших највећих проблема је ненаплативост потраживања и у овом моменту ми потражујемо од потрошача две милијарде и двеста милиона динара. С друге стране, Топлана банкама и добављачима дугује око три милијарде и седамсто милиона динара, образложио је тешку финансијску ситуацију на конференцији за новинаре, одржаној поводом почетка грејне сезоне, в. д. директора ЈКП „Новосадска топлана“ Александар Прибић.

Прибић је нагласио и да су при крају преговори са ЈП „Србијас“ да се настави испорука енергената за предстојећу сезону без обзира на дугове које Топлана има према том предузећу, као и да се Топлана

обратила Дирекцији за робне резерве за помоћ у набавци мазута.

Руководство Предузећа је представило новинарима велики број планираних инвестиција које су реализоване у периоду ремонта како би систем могао несметано да функционише у наступајућој сезони.

Реконструисани су најкритичнији делови вреловодне мреже у улицама Ласла Гала, Алексе Шантића, Богдана Гарабантина, Тодора Јовановића Тозе, Илије Бирчанина, Ђорђа Никшића Јохана и у блоку Радничке улице.

Изграђен је део вреловодне мреже у Улици Бранислава Нушића како би се решио дугогодишњи проблем с протоцима и притиском, а квалитетнију испоруку топлотне енергије за грејање могу да очекују и житељи улица Патријарха Чарнојевића, Југ Богдана и Коперникове будући да је изграђен део вреловодне мреже и на тој локацији. На Топлани „Југ“ су реконструисани главни делови постројења

Најнижа корекција цена

Доведени смо у ситуацију у којој морамо под хитно да реагујемо. Економску цену не можемо да тражимо, јер би то у овој већ тешкој економској ситуацији исувише оптеретило буџете наших корисника, али корекцију цене, односно увећање од 13,94%, смо приморани да тражимо и морам да кажем да је то у овом моменту најнижа корекција цена у Србији. Водили смо рачуна и о законским прописима и о финансијској моћи потрошача, рекао је новинарима Александар Прибић.

Потраживања		Дуговања		
Стамбени потрошачи (дин.)	Пословни потрошачи (дин.)	Банкама	Добављачима енергената	Остало
1.362.395.302,53	847.531.676,35	1.813.392.444,93	1.479.802.392,21	392.905.434,68
2.209.926.978,00		3.686.100.271,82		
Укупно		Укупно		

за производњу топлотне енергије за припрему топле потрошне воде, што ће умногоме допринети њеној стабилнијој испоруци на том конзумном подручју. Број објеката прикључених на даљински систем грејања је повећан за 27, а 50 топлотних подстанција је аутоматизовано с циљем да се над њима обезбеди даљински надзор и управљање, брже уочавање и лакше отклањање кварова и, што је веома битно, рационалније коришћење топлотне енергије.

Почетком октобра текуће године започети су и радови на изградњи радионице и магацинског простора са управним делом.

Сви поменути радови су извођени с циљем да се унапреди квалитет испоруке топлотне енергије, рационалније користи топлотна енергија и повећа енергетска ефикасност.

ИМПЕРАТИВ У ПОСЛОВАЊУ НОВОСАДСКЕ ТОПЛАНЕ ЈЕ ПРУЖАЊЕ КВАЛИТЕТНЕ УСЛУГЕ НОВОСАЂАНИМА

ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА НОВОСАДСКЕ ТОПЛАНЕ ЗА 2013. ГОДИНУ

Топлану очекује и примена новог система обрачуна и наплате према потрошњи.

Највећа и најважнија инвестиција Новосадске топлане у наредној години биће друга фаза реконструкције и проширења Топлане „Север“. Учешће у програму сарадње Министарства енергетике и рударства Републике Србије и Немачке инвестиционе банке KfW је омогућило Топлани реализацију великог пројекта изградње објекта нове котларнице, као и новог котла на Топлани „Север“, јачине 58 MW. Изградњом новог котла замениће се стари из 1968. године и обезбедити знатно сигурнија испорука топлотне енергије за кориснике из дела града оивиченог улицама Новосадског сајма, Булеваром Јаше Томића, Булеваром ослобођења, Хајдук Вељковом и Руменачком улицом, а за Предузеће то ће значити знатну уштеду, јер ће се вишим степеном искоришћености обезбедити мања потрошња гаса.

Аутоматизацијом до веће ефикасности

У наредном периоду Топлану очекује и примена новог система обрачуна и наплате према утрошку. По усвајању пратеће документације од стране Градског већа, Новосадска топлана ће формално-правно ускладити своје активности унутар надлежних сектора Предузећа, а Новосађани могу да очекују низ активности Топлане усмерених ка едукацији потрошача у вези са новим системом обрачуна и наплате и значајем изолације објеката.

У складу са Планом инвестиција као и финансијском ситуацијом Предузећа за 2013. годину, ЈКП „Новосадска топлана“ би требало да замени најкритичније делове вреловодне мреже као и десетак прикључака. Поред података о времену изградње појединих делова вреловода, а неки су старији и од 30 година, прати се и учесталост хаварија, што је битан податак за опредељење и одређивање приоритета за реконструкцију. Најизвеснији делови вреловода за замену наредне године су у Улици Васе Стајића, од Железничке до Милета Јакшића и од Павла Симића до Суда, потом у Подгоричкој улици, у блоку Пушкинове и Булевара цара Лазара, у Улици Алексе Шантића, затим део вреловода у Улици Јована Ђорђевића, огранак за Бански пролаз, део у Улици Стевана Брановачког, као и Булевар Јаше Томића, од раскрснице са Булеваром Јаше Томића до огранка за Аутобуску станицу.

Новосадска топлана ће у наредној години наставити и аутоматизацију кућних подстаница како би се даљинским надзором и управљањем повећала њихова енергетска ефикасност.

Императив у пословању Новосадске топлане је пружање квалитетне услуге Новосађанима, стога су све активности у току и ван грејне сезоне усмерене управо ка побољшању квалитета и сигурности испоруке топлотне енергије за грејање и припрему топле потрошне воде.

Ивана Станимировић

ОД ФИНАНСИРАЊА ЗАВИСЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Штедња и домаћинско понашање у свим сегментима пословања, уз повећан степен наплате, основ су за превазилажење постојећих проблема.

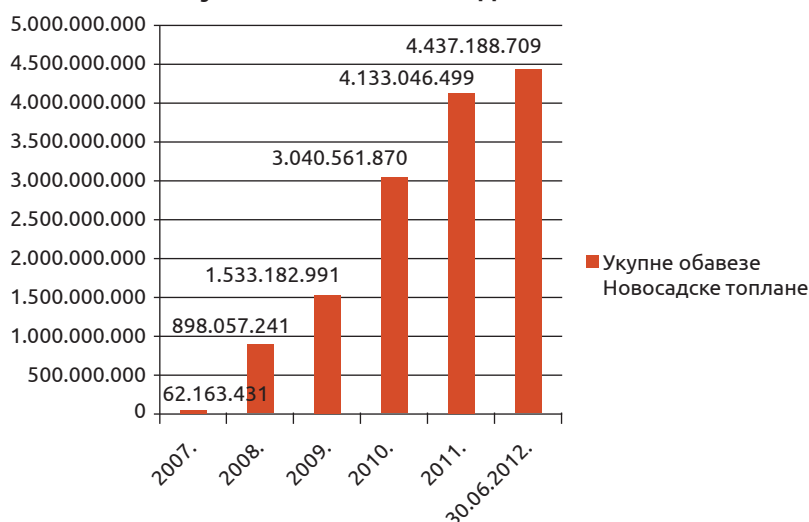
Стање које је затекло ново руководство Јавног комуналног предузећа „Новосадска топлана“ није нимало завидно, а од финансијске ситуације зависе планиране инвестиције за наредну годину.

Када су у питању планови и инвестиције за наредну календарску годину, ми их правимо у нади да ће се финансијска ситуација ипак мало променити, јер смо увек били и бићемо усмерени на побољшање квалитета и сигурности испоруке топлотне енергије

Затечено стање

Представници Новосадске топлане су упознали јавност са затеченим стањем у Предузећу на дан када је ново руководство преузело дужност, тренутном финансијском ситуацијом и плановима за наредну годину. Том приликом је в. д. директора Прибић представио финансијско стање Предузећа у последњих пет година и присутне упознао са податком да се број од 321 радника на дан именовања новог

Укупне обавезе Новосадске топлане

УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ
НОВОСАДСКЕ ТОПЛАНЕ

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
НОВОСАДСКА ТОПЛАНА
Новосадска топлана је основана 1959. године

и задовољног корисника. Да би Топлана несметано функционисала и наши планови могли бити остварени, потребно је да смањимо потраживања, а тако аутоматски да смањимо дуговања и идемо ка побољшању финансијске ситуације, образложио је в. д. директора ЈКП „Новосадска топлана“ **Александар Прибић** на конференцији за новинаре, одржаној крајем новембра.

руководства смањио на 318, колики је укупан број у новембру месецу текуће године.

Тренутна финансијска ситуација у Новосадској топлани се може назвати незавидном. Према речима в. д. директора Александра Прибића, дуговања Новосадске топлане су већа од потраживања. Неизмирене обавезе корисника према Новосадској топлани расту и тиме отежавају Топлани да редовно измирује своје

Тренутна финансијска ситуација Предузећа

обавезе за енергенте. Уколико се степен наплате не побољша, сви напори које улаже Новосадска топлана да грејна сезона тече несметано неће бити довољни и сама грејна сезона ће бити доведена у питање. Због тога је потребно подићи свест грађана о томе колики је значај редовног плаћања трошкова за грејање за функционисање једног од најважнијих система у граду. Топлана предузима све активности како би се повећао степен наплате, а једна од њих је спровођење мера принудне наплате.

ове године смањена за 45% у односу на исти период прошле године. Такође смо у истом периоду смањили и трошкове репрезентације за 75%. Значи, ми чинимо све што можемо да смањимо трошкове и да помогнемо да Предузеће изађе из тешке финансијске ситуације, нагласио је Прибић.

Планирани радови

Планирани радови за 2013. годину су усмерени ка побољшању квалитета и сигурности испоруке топлотне енергије, односно на подизање степена

Укупна дуговања Новосадске топлане	Потраживања од стамбених и пословних потрошача
3.697.005.864,07 дин.	2.487.193.644,83 дин.

Мере штедње смањиле трошкове

Потрошња горива возног парка у периоду од јула до октобра 2011. године (l)	Потрошња горива возног парка у периоду од јула до октобра 2012. године (l)
40.800,97	22.502,11
Трошкови репрезентације у периоду од јула до октобра 2011. године (дин.)	Трошкови репрезентације у периоду од јула до октобра 2012. године (дин.)
1.468.722,60	362.821,50

Мере штедње

Руководство Топлане је спровођењем мера штедње у последњих неколико месеци постигло значајне уштеде за Предузеће.

- Могу само да наведем да је потрошња горива возног парка Топлане у периоду од јула до октобра

задовољства корисника услуга Новосадске топлане.

Планирана је, по завршетку грејне сезоне, замена најкритичнијих делова вреловодне мреже где је забележен највећи број хаварија - у Улици Васе Стајића, од Железничке улице до Улице Милета Јакшића и од Улице Павла Симића до Суда, потом у Подгоричкој улици, у блоку Пушкинове улице и Булевара цара Лазара, у Улици Алексе Шантића, затим део вреловода у Улици Јована Ђорђевића, огранак за Бански пролаз, део у Улици Стевана Брановачког, као и Булевар Јаше Томића, од раскрснице са Булеваром Јаше Томића до огранка за Аутобуску станицу.

У оквиру Програма KfW 4 и пројекта Министарства енергетике и рударства Републике Србије и Немачке развојне банке KfW, чији је потписник и Град Нови Сад, Топлана ће наредне године изградити објекат нове котларнице и новог котла, снаге 58 MW, на Топлани „Север“, чиме ће се постићи поузданија испорука топлотне енергије за конзумно подручје те топлане, као и значајна уштеда у потрошњи гаса.

У наредној години Топлана планира прикључење свих објеката за које се стекну услови, као и наставак аутоматизације кућних подстаница како би се омогућио даљински надзор и управљање, и смањење губитака топлотне енергије, завршио је излагање в. д. директора Александар Прибић.

ИНОВАТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ ЗА ЧИСТУ ЕНЕРГИЈУ

Иновативне технологије које ће
променити будућност обновљивих
извора енергије

На највећој светској професионалној мрежи LinkedIn, са преко 175 милиона чланова, годинама пратим тематске групе на тему будућности и нових технологија у енергетици. Хтео сам да поделим са вама неке од технолошких иновација из области чисте енергије, које су ми привукле пажњу и које имају потенцијал да промене будућност обновљивих извора енергије.

Роботи који инсталирају соларне панеле

Ова изузетна иновативна технологија се тестира на Калифорнијском институту за технологију. Роботи се већ користе за чишћење и прање соларних фотонапонских панела. Проблем са инсталацијом огромног броја соларних панела у оквиру једне соларне електране решаваће у будућности роботи специјализовани за бесконачно понављање исте операције са изузетном прецизношћу. Какав ће ово ефекат имати на јединичну цену инвестиције по мегават-сату инсталације соларних електрана, може се само наслутити.

Фото ©: Gehrlicher Solar AG

Сједињене Америчке Државе су на путу да до краја 2012. године инсталирају 3 GW соларних фотонапонских постројења (за једну годину), а у Немачкој је само у јулу месецу инсталирано 543 MW соларних капацитета! Где је наша земља у овим бројевима?

Масивне ветротурбине

Суперснажне магнетне ветротурбине претендују да промене будућност енергије ветра. Почетком године појавила се студија под именом MWTT (представљена на изложби у Пекингу), односно MagLev – вертикална

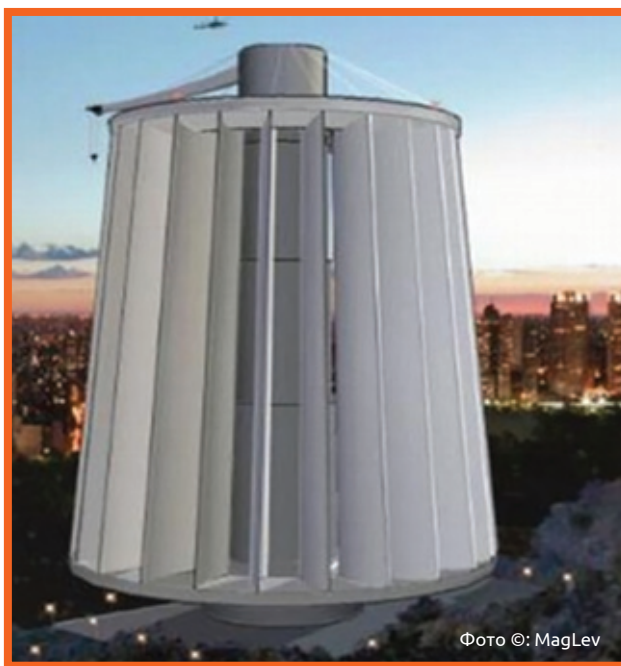

Фото ©: MagLev

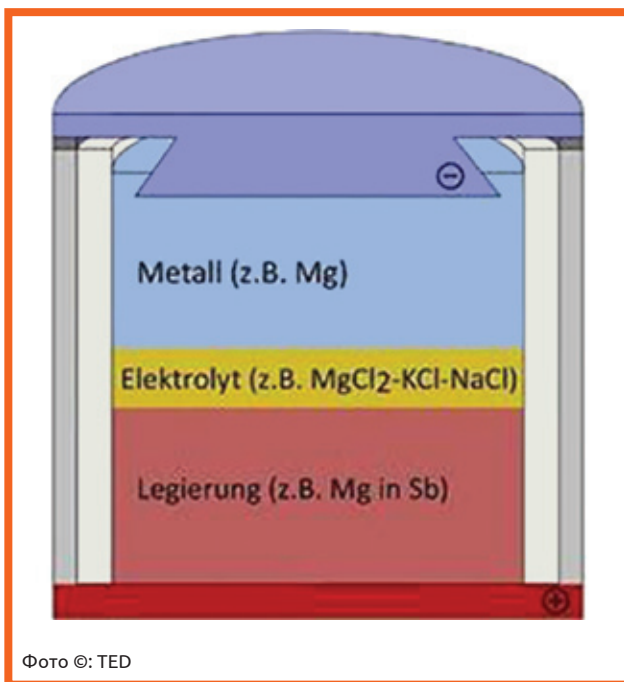
магнетно-левитирујућа ветротурбина. Овакве ветротурбине могле би према пројектима да генеришу до 2 GW електричне снаге. Ово је иновација коју индустрија обновљивих извора енергије очекује – чиста енергија из постројења великих капацитета. Видео анимацију MWTT-а са три покретна усмеривача ветра, под просторним углом од 120° (постављено је на YouTube) слао сам почетком године колегама инжењерима и заједнички коментар је био: Како се неко раније није овога сетио? Од ових ветротурбина се очекује да промене будућност технологије енергије ветра користећи магнетну левитацију.

Siemens већ производи класичну ветротурбину капацитета 6 MW, где дужина сваке од три лопатице износи 75 метара (више од распона крила авиона Airbus A380)!

У Британији је летос пуштен у рад највећи на свету ветропарк изграђен на мору, 12 km од обале Кента у јужној Енглеској. Ветропарк заузима површину мора од 35 km², састоји се од 300 ветротурбина, укупне снаге 300 MW, и коштао је 1,4 милијарде долара. Британија тренутно гради још два оваква идентична ветропарка.

Батерије од течног метала

Предавање професора Sadoway-а са чувеног MIT-а, истраживача који развија револуционарну технологију батерија великог капацитета од течног метала, можете погледати на TED.com (моја омиљена локација). Дизајн батерије је крајње једноставан: састоји се од металне катодe, електролита и легиране аноде. Оваква батерија је јефтина за производњу и стабилно ради на високим температурама. Достигнут је капацитет једне компактне јединице батерије од 2 MWh.

Обновљива енергија из ветра или сунца има велике предности, али и круцијални недостатак – немогућност контроле када ћете производити енергију. Од технологије LMB батерија се очекује да донесе револуцију у области обновљивих извора енергије, односно реши проблем складиштења (акумулације) произведене електричне енергије из ветра или сунца, како би се она користила према потребама у жељеном тренутку. У ову технологију оснивајући компанију LMBC (Liquid Metal Battery Co.) инвестирао је Bill Gates.

Снага таласа иде напред

Полако, али сигурно технологија енергије таласа иде напред. Снага таласа, иако је обећавала извор чисте енергије, једно време је остала „заборављена рођака“ енергије ветра и сунца. Ситуацију је променила компанија Google, која је патентирала технологију изградње Data центара на мору, напајаних електричном енергијом добијеном из снаге таласа. Мало је познато да је чувени сервис Google Search, који свако од нас свакодневно користи, са својим серверима пресељен на море и да се сервери напајају енергијом таласа.

Америчка компанија Ocean Power Technologies (OPT), изградила је прву електрану на мору коју покреће енергија таласа (Wave farm), 4 km од обале Орегона, инсталисане снаге 2 MW и добила лиценцу за 35-годишњу експлоатацију. Изглед једне генераторске јединице можете видети на фотографији изнад.

Остаје велико питање: Да ли ће јединична цена инвестиције по мегават-сату енергије таласа сустићи енергију ветра (инсталација на мору) и да ли ће постати комплементарна са другим чистим изворима енергије (првенствено ветропарковима на мору) или ће покушати да се такмичи с њима?

Фото ©: Wind Power Farm.

РЕЗИМЕ

Намеравао сам да у овом чланку представим још неке иновативне технологије као што су:

- Иновативни модел финансирања инсталације соларних панела на стамбене зграде (пројекат SolarCity-Google, 300 милиона \$),
- Софтвер који се користи за оптимизацију рада ветропаркова,
- Оптичка пећ за загревање силиконских ћелија - смањење потребне енергије за производњу соларних фотонапонских панела за 50% (пад цене панела),
- СНР микромреже у конвенционалним системима даљинског грејања,
- Самогрејна еколошка кућа Вељка Милковића (samogrejnekuce.com), али се надам да ће за то бити прилике у неким од наредних бројева.

Заједничка особина коју имају све револуционарне технологије је генијална једноставност у самој идеји. Технолошке препреке у реализацији и примени се по правилу превазилазе уз услов да постоји економска оправданост, односно мотивација за инвестирање. Параметар који ће у 21. веку бити доминантан је одрживост.

Душан Мацура, магистар инжењерства, електротехничар и рачунар.

ДИНАМИКА, КОМУНИКАЦИЈА И СТРУЧНОСТ

У оквиру Сектора за производњу, пренос и предају топлотне енергије Новосадске топлане функционише Центар за енергетику, развој и анализу процеса. Два најближа сарадника тог центра су руководилац Александар Даниловић и инжењер Слободан Субић. Деле исту канцеларију, па већи део дана проводе заједно, а колеге их доживљавају као различите. Управо то је био повод за разговор на исте теме из два угла.

АЛЕКСАНДАР ДАНИЛОВИЋ**Шта највише волите у свом послу?**

Волим што сам стално у контакту и са странкама и са колегама у струци. Мој посао је динамичан свакодневно.

Три кључне речи које описују ваш посао?

Динамика, комуницирање и стручност.

Основни мотив на послу?

Основни мотив је да странка изађе задовољна.

С ким лакше излазите на крај и ко има више немогућих захтева – колеге или потрошачи?
Потрошачи имају невиђене захтеве.

Најбољи сарадник на послу?

Сарађујем добро са свима и тешко је издвојити некога посебно.

Како се слажете са шефом?

Одлично.

СЛОБОДАН СУБИЋ**Шта највише волите у свом послу?**

Волим га зато што сам се пре свега за то школовао. Чим сам то изабрао да студирам, а данас радим у струци, значи да је то нешто што сам желео.

Три кључне речи које описују ваш посао?

Динамичан и пружа могућност да се научи пуно.

Основни мотив на послу?

Да сви буду задовољни.

С ким лакше излазите на крај и ко има више немогућих захтева – колеге или потрошачи?

Потрошачи. Имају немогућих захтева и нису упознати нити са правном регулативом, нити са тим шта ми овде уопште можемо да урадимо.

Најбољи сарадник на послу?

Сале Даниловић.

Како се слажете са шефом?

Одлично.

Волите ли тимски рад или сте индивидуалац?

Тимски рад.

Да ли је Топлана мушко предузеће?

Није више (смех). Шалим се, јесте. Мушко предузеће је због природе посла.

С ким лакше комуницирате – с колегама или с колегиницама?

С колегиницама. Колегинице су непосредније у комуникацији.

Топлана у будућности - где је видите за пет година?

Као једно модерно, аутоматизовано предузеће које може тржишно да послује.

Животни мото?

Живот је само један.

Синови или кћерке?

Кћерке увек. И када бих могао да бирам.

Ћутљив или причљив?

Причљив.

Строг или благ?

Благ.

Војвођански гулаш с вином или ребарца с пивом?

Ммм...Ребарца с пивом.

Слатко или слано?

Слано.

Гурман или не?

Гурман.

Шта највише цените код колеге Слободана Субића?

Принципијелност у неким ставовима.

Шта му замерате?

Понекад нарав.

Шта бисте му поручили?

Да ту нарав мало исконтролише.

Волите ли тимски рад или сте индивидуалац?

Можда више индивидуалац. Највише верујем сам себи. Нормално, кад сам почињао нисам био такав, јер нисам знао толико колико сад знам. Али сад највише верујем сам себи. Наравно уз тимски рад.

Да ли је Топлана мушко предузеће?

Можда је била раније, али сад више није.

С ким лакше комуницирате – с колегама или с колегиницама?

Више волим да комуницирам с колегиницама. Али поједнако добро комуницирам и с колегама и колегиницама.

Топлана у будућности. Где је видите за пет година?

Видим је као једно од најуспешнијих комуналних предузећа у граду.

Животни мото?

Да преживим и да живим добро.

Синови или кћерке?

Имам два сина и сувише сам субјективан. Кад бих добио треће дете, волео бих кћерку.

Ћутљив или причљив?

Можда више причљив.

Строг или благ?

Благ.

Војвођански гулаш с вином или ребарца с пивом?

Војвођански гулаш с вином.

Слатко или слано?

И слатко и слано.

Гурман или не?

Гурман.

Шта највише цените код колеге Александра Даниловића?

Толерантност и стручност.

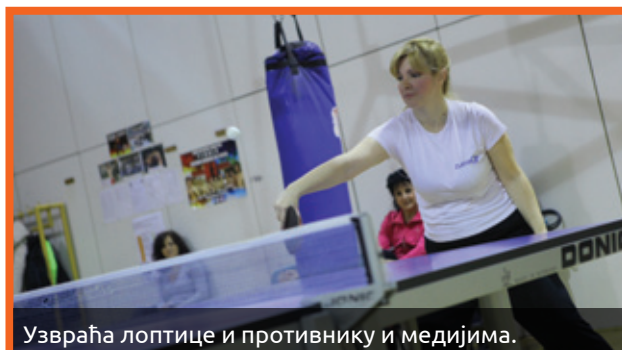
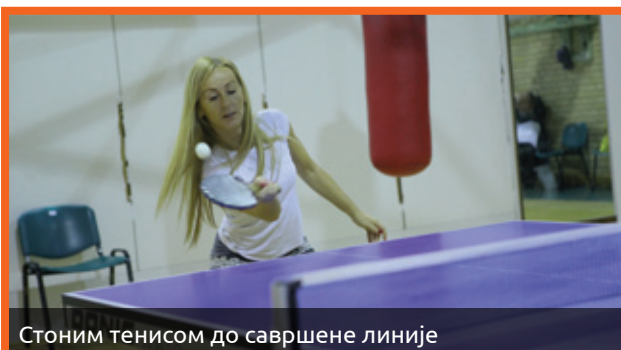
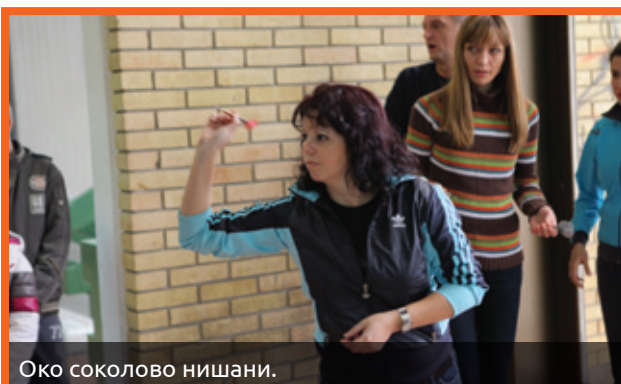
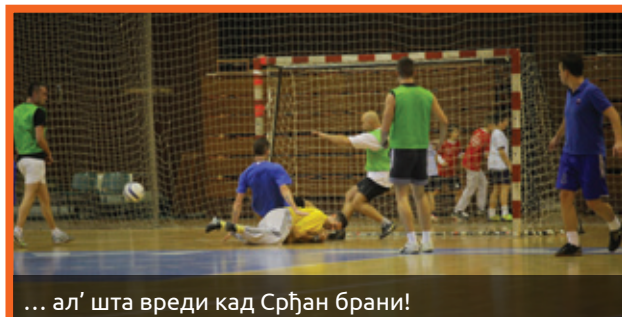
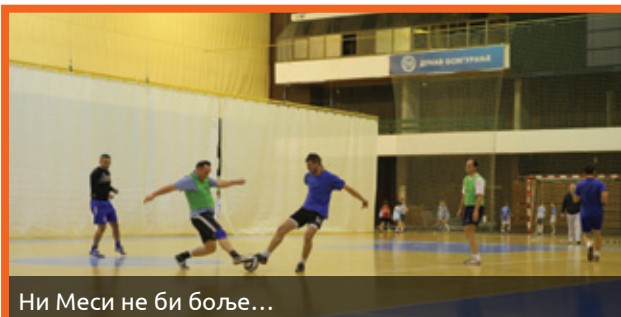
Шта му замерате?

Ништа. У ствари можда је понекад превише толерантан.

Шта бисте му поручили?

Одличан је шеф и да само тако и настави.

Разговор водила: Соња Продановић-Месарош

НА ТЕРЕНУ СЕ ПОЗНАЈУ
ТОПЛАНЦИ

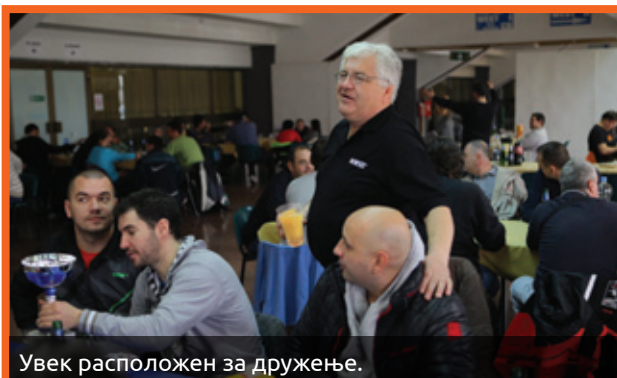
Гол... гол... гол!!!

Људи, па је ли то могуће?!

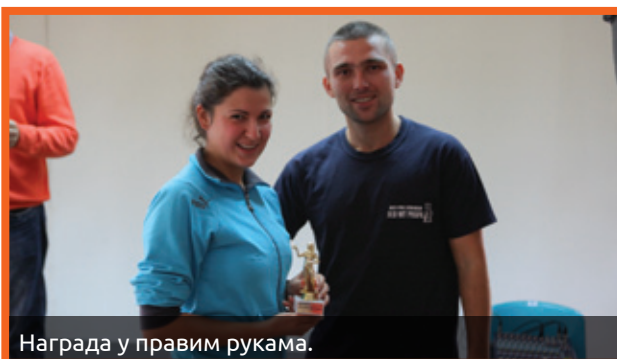
Задовљна VIP ложа.

Увек расположен за дружење.

Фудбалер фудбалеру честита.

Награда у правим рукама.

Победници на окупу.

„Потрошачи” увек у кондицији.

Радни век посвећен Топлани

Међу колегама

ОДЛАЗАК У ПЕНЗИЈУ ЖИВЕ ЛЕГЕНДЕ
ТОПЛАНЕ

Миодраг Бата Шефер је ове јесени, после 36 година рада, отишао у пензију. Током радног века проведеног у Новосадској топлани, стекао је не само велико искуство из области енергетике, већ и многобројне контакте и пријатељства са колегама из колектива, колегама из других топлана, чак и са потрошачима којима је увек радо излазио у сусрет. Данас је веома срећан и поносан што је здрав отишао из Топлане и потпуно је спреман, готово као када је као приправник крочио у њу, за нове радне победе.

Људи Вас знају као Бату Шефера, чак постоје и они који се често запитају како Вам је право име? У нашем народу то је чест надимак, али како сте га Ви добили?

Пошто сам био старији син у породици, код куће су ме одувек звали Бата. Касније када сам кренуо у гимназију, имао сам пријатеље који су ми долазили у кућу, тако да сам и ја сам инсистирао да ме зову Бата. Од тог доба више нико није употребљавао моје крштено име, и сам сам се представљао као Бата.

У Новосадској топлани сте почели да радите 1976. године када је још била у оквиру „Електроједине“. Како је то тада изгледало? Како се тада радило? Било је другачије него сада, није било компјутера, мобилних телефона...?

У то време је било чак и јако мало радио-станица, па смо се у „мобилним ситуацијама“, односно када је једновремено требало пратити процес рада на више места, као што је почетак грејне сезоне, сви из основне делатности, инжењери, окупљали у канцеларији шефа

Бата Шефер из млађих дана

и преко једне радио-станице бисмо пратили процес кретања циркулације и руководили њиме. То је на почетку неких грејних сезона трајало чак и до касно у ноћ.

Да ли бисте могли да испричате неку анегдоту из тог доба?

Давне 1976. године, на тестирању за пријем два инжењера (од десет пријављених) била су питања психолога како би се направио психолошки профил кандидата (док смо сви очекивали неку врсту стручног теста и припремали се за такав). Најинтересантније од свих питања, које и дан-данас памтим, било је „Да ли волите пролеће?“ Током 36 година у Топлани, не да га волим, већ сваке године једва чекам да дође, јер то значи успешан завршетак још једне грејне сезоне.

Током свог радног века у ЈКП „Новосадска топлана“ били сте на одређеним важним положајима који су одузимаи и доста слободног времена, такође сте и супруг, отац двоје деце, али сте ипак стизали и да одвојите време за себе и да се бавите једним интересантним хобијем? Како? Да ли је то тајна Ваше ведрине и младалачког духа?

Одувек сам волео да плешем, мање или више успешно. То су углавном класични плесови. Пре четири године сам се уписао у школу плеса, где сам уз класичне плесове савладао (и још увек их учим) и неке друге као што су: мамбо, ча-ча-ча, румба, бачата, меренге, салса...

Познато нам је и да сте се бавили добротворним радом при „Црвеном крсту“ и да сте током лета водили децу преко те организације на море, што значи да имате много стрпљења и такта за бављење децом, зар не?

Своју љубав према деци сам желео да употпуним на неки начин на вишем нивоу, јер моја струка није везана за рад са децом, тако да сам као волонтер при „Црвеном крсту“ Нови Сад 12 година био васпитач на десетодневним летовањима у одмаралишту „Црвеног крста“ Србије у Баошићу.

Сплетом околности, 2003. године, нашли сте се где не треба и херојски спасавали комшију од „разуларених“ навијача „Партизана“ и „Црвене звезде“. У том трагичном догађају десила се и комична ситуација да су те вечери на вестима сви медији у земљи поред осталих имена навели и Ваше, али у својству навијача. Колико је то било опасно, страшно, трауматично?

Никада нисам био навијач ни „Партизана“, ни „Звезде“. Као локалпатриота умерено навијам за „Војводину“. То што сам се нашао у погрешно време на погрешном месту је била чиста случајност. Иако сам од нас тројице избодених изгледао најлакше повређен, моје повреде су биле најтеже и најозбиљније и мало је недостајало да се све трагично заврши.

Но, гледајући то са ведрије стране, сматрам ту операцију, која ми је спасила живот, својеврсним „ремонтом“ организма и надам се да ћу после тог „ремонта“ живети још толико дуго као и до њега.

Радно искуство

- 1975. год. запослио се у индустрији машина и мотора „Победа“ и завршио приправнички стаж.
- 1976. год. запослио се у „Електровојводини“ - ООУР „Новосадска топлана“ и завршио приправнички стаж за енергетичара II.
- 1992. год. постављен за руководиоца Одсека енергетике, развоја и анализе процеса у ЈКП „Новосадска топлана“.
- 2002. год. постављен за руководиоца Одељења за производњу, пренос и предају топлотне енергије.
- 2007. год. постављен на место главног инжењера Сектора за производњу, пренос и предају топлотне енергије.
- 2008. год. постављен за руководиоца Сектора за производњу, пренос и предају топлотне енергије.
- 2009. год. постављен на место главног инжењера Сектора за производњу, пренос и предају топлотне енергије.

Увек отворен за сарадњу

Какви су Ваши планови када одете у пензију? Бавићете се струком, својим хобијем или неким новим? Можда ћете имати више времена за играње преферанса са пријатељима?

За сада још немам конкретних планова. Стари хоби ми не одузима пуно времена, неки нови немам на видику, а преферанс после дуже паузе ће ми вероватно бити напоран иако га обожавам. Уколико ми се укаже прилика, волео бих да наставим да се бавим струком.

Поред живе легенде Новосадске топлане Миодрага Бате Шефера, од почетка ове године у Предузећу је пензионисано још једанаест радника. Свој радни век су завршили и отпочели пензионерске дане: Јосип Дрвенкар, Милан Чавић, Урош Радојчин, Михал Срка, Владимир Шијачић, Душанка Милин, Десимир Љубојевић, Славко Вуцеља, Драгољуб Савин, Раде Бајић и Рајко Бомештар.

Завршна реч у Топлани

Пројекти и признања

Од првог дана је радио на пословима развоја и проширења система Новосадске топлане, издавању Претходних и Енергетских сагласности за прикључење на вреловодну мрежу Новосадске топлане, усклађивању пројектне документације са Техничким условима Новосадске топлане.

Направио је Предлог Програма за проширење конзумног подручја ЈКП „Новосадска топлана” у оквиру теме „Енергетске могућности постојећих топлана за прикључење нових корисника на систем централизованог снабдевања топлотном енергијом”, коју је покренуло Министарство рударства и енергетике у циљу растерећења електроенергетског система 2002. године.

Учествовао је у прве две фазе „Програма рехабилитације система даљинског грејања у Новом Саду”, донације Владе Републике Немачке путем KfW банке 2001. и 2004. године.

Године 2006. за Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине учествовао у прављењу „Програма остваривања стратегије развоја енергетике Републике Србије у АП Војводини” (од 2007. до 2012) и био координатор модула „Градске топлане и индивидуалне котларнице”.

Године 2011. учествовао у пројекту Екопрофит Нови Сад, за који је Предузећу награду „Екопрофит” уручио градоначелник Новог Сада.

Добитник Првомајске награде Савеза самосталних синдиката Новог Сада и општина 2012. године, признања за постигнуте резултате и успехе у раду и стваралаштву.

Разговор водила: Паулина Марјановић

ТЕРМОЕЛЕКТРАНА-ТОПЛАНА „ШПИТЕЛАУ” – ИЗВОР ИНСПИРАЦИЈЕ

Изглед Термоелектране-топлане „Шпителау” у Бечу је пример да се чак и од „ружног” индустријског објекта може направити уметничко дело. Једно од најефикаснијих постројења за производњу топлотне и електричне енергије у свету у потпуности одговара не само потребама потрошача, већ и њиховим естетским захтевима.

Помирити непомирљиво

Термоелектрана-топлана комбинована са постројењем за спаљивање отпада се налази у самом срцу Беча. Постојење са високом кулом, која изгледа као телевизијски торањ, више личи на забавни центар и није случајно да се зове „Дворац маште”. У овој посебно украшеној шареној згради се не може приметити да тече процес производње - нема ни непријатног мириса, ни журбе, ни тензије. За необичан дизајн термоелектране-топлане је „крив” познати уметник и архитекта Фриденсрајх Хундертвасер. Тај стил је на почетку сматран као „кићење”, а данас је признат као изузетно добар архитектонски дизајн и уметничко дело које привлачи туристе из читавог света. У предузећу се свакодневно организују туре и видео-презентације објекта за туристе, екологе и децу школског узраста. Годишње Шпителау посети око 12 хиљада људи. Овде се такође организују концерти познатих музичара и уметничке изложбе.

„Дворац маште” није постојао одувек

У великом пожару, 15. маја 1987. године, уништен је већи део старог постројења „Шпителау”. Град Беч је тиме претрпео огромну штету, али већина становништва аустријске престонице се обрадовала таквом догађају. У то време ТЕ-ТО није имала садашњи ауторитет, али највише од свега грађани су били незадовољни изгледом зграде. Тада је градоначелник Хелмут Цилк замолио Хундертвасера да редирајнира фасаду постројења. Архитекта је пристао да бесплатно уради пројекат, под условом да Град Беч са своје стране опреми термоелектрану-топлану најновијим и најбољим еколошки прихватљивим технологијама. Град је то прихватио и данас Термоелектрана-топлана „Шпителау” је пример прилагођавања животної околини.

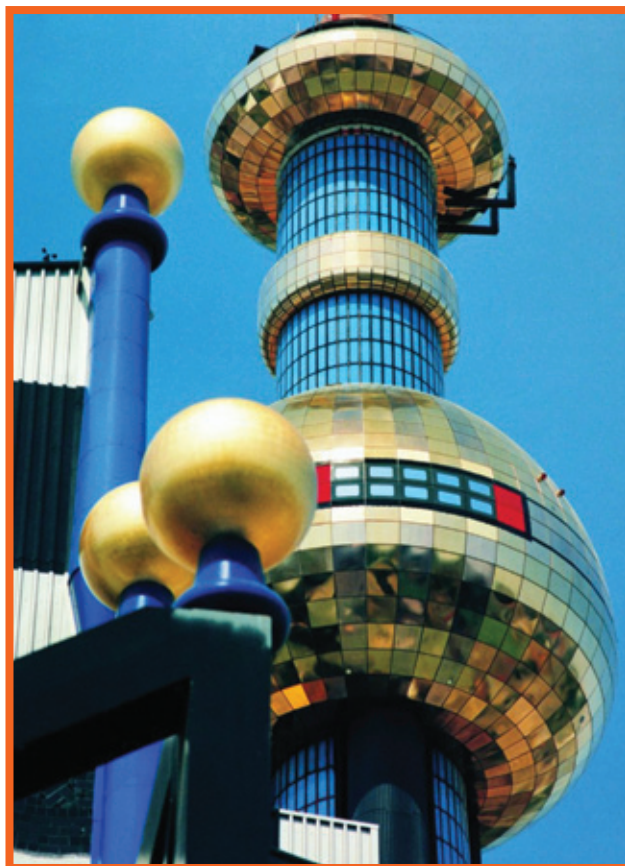
Шта се крије иза лепе фасаде?

Рад термоелектране-топлане омогућава бечка компанија за производњу и дистрибуцију енергије „Wien Energie”. Капацитет постројења је 460 MW инсталисане снаге, што чини ову термоелектрану-топлану другим највећим дистрибутером електричне и топлотне енергије у даљинском систему грејања Аустрије, који је један од највећих у Европи. Топлотном енергијом за грејање и за топлу потрошну воду, преко повезане вреловодне мреже дужине

око 1.000 километара, снабдева се око 280.000 стамбених и више од 5.600 пословних потрошача у Бечу. Спаљивањем око 200.000 тона отпада годишње произведе се 40.000 MWh електричне енергије и 470.000 MWh топлотне енергије за даљинско грејање, 6.000 тона отпадног гвожђа, 60.000 тона шљаке, пепела и филтриране масе. ТЕ-ТО „Шпителау” је једно од најефикаснијих постројења за производњу топлотне и електричне енергије у свету, чија укупна ефикасност котлова износи 81%. Еколошка контрола у постројењу је такође изузетно ефикасна - емисије свих контролисаних загађивача ваздуха се крећу у распону од мање него један одсто до мало више од тридесет одсто просечних вредности за постројења сличног типа, а еколошка ограничења установљена од стране предузећа су у складу са аустријским Актом о чистом ваздуху, који је један од најстриктнијих у свету.

Елементи уметности и принципи дизајна

За редирајнирање Термоелектране-топлане „Шпителау” Хундертвасер је користио најобичније грађевинске материјале као што су бетон, стакло, керамичке плочице и емајл. Карактеристично за овај редирајн је да су материјали употребљени у уметничком стилу и тако је на бечком хоризонту ово постројење заблистало као прави драгуљ. Већи део спољашности термоелектране-топлане од ребрастог лима и бетона обојен је неправилним

Архитекта Фриденсрајх Хундертвасер (1928-2000) је био познати уметник, активиста, еколог и архитектонски стилиста. Хундертвасер је излагао своје уметничке радове широм света и добијао награде, што му је омогућило да свима представи своју филозофију екологије. Такође, Хундертвасер је написао и објавио први у низу манифеста „против рационализма у архитектури“. Његова теорија естетике је да архитектура треба да буде у складу с природом и да је неопходно избегавати равне линије у циљу стварања хармоније с природним окружењем, тако да се већина Хундертвасерових уметничких и архитектонских радова заснива на кривим линијама.

црно-белим пољима у стилу шаховске табле. Прозори различитих величина и боја су расути по зидовима постројења. Сви делови постројења који су усмерени нагоре према небу су обојени у плаву боју. Жута боја се користи за наглашавање, нарочито на нафтним резервоарима и на нижим деловима зграде. Захваљујући великој златној сфери смештеној на врху куле покривене плавим и црвеним плочицама, термоелектрана-топлана је постала оријентир видљив издалека. Ноћу је осветљена фибер оптиком. Сфера има и функционалну улогу - унутра су постављени разни мерни прибори.

Стрипови су озбиљна ствар

У холу постројења, осим многобројних проспеката и брошура, изненађује обиље књига намењених деци предшколског и школског узраста. То су и стрипови о авантурама капетана Енергетичара који истражује ово предузеће и мала џепна издања у којима се објашњава како у домове стиже грејање и топла потрошна вода. Постоје чак и књиге-играчке са шемама захваљујући којима деца, бацајући коцку и премештајући фигурице, могу да путују кроз цели технолошки ланац постројења. Буквално, у свакој књизи су слике контејнера за смеће – ученици треба да знају одговор на питање која врста отпада се баца у који контејнер. У Бечу се велика пажња посвећује еколошком васпитању деце. У руке садашњих ученика сутра ће прећи град и што је виши степен еколошке свести младе генерације, то је и јасније разумевање проблема и избалансираности приступ њиховом решавању, самим тим ће бити здравији и квалитетнији живот у великом граду.

Превела са енглеског и руског: Дијана Плицина

Нека вам 2013. година буде испуњена

здрављем,

срећом,

успесима и

љубављу ваших ближњих!

Срећни новогодишњи и божићни празници!

Новосадска топлана

